

VOORSTEL AAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE ROERMOND

Onderwerp: Regiovisie Jeugd MLO

Zaaknummer: 126072-2022

Datum: 11 oktober 2022

Inleiding

Het bieden van kwalitatief goede en betaalbare jeugdhulp voor jeugdigen en hun gezin blijft een uitdaging waar op alle schaalniveaus, van lokaal tot nationaal, aandacht aan wordt besteed. Er zijn veel goede stappen gezet en jeugdhulpveld weet elkaar beter te vinden. Toch zien we dat de uitgaven voor jeugdhulp de laatste jaren blijven stijgen, waarbij de casuïstiek steeds ingewikkelder wordt.

Om gemeenten en meer specifiek jeugdhulpregio's te ondersteunen in het betaalbaar houden en passend organiseren van jeugdhulp, is een landelijke beweging ingezet, onder de noemer van de Hervormingsagenda. Deze beweging moet onder andere leiden tot een sterkere organisatie van jeugdfuncties en een forse afname van de administratieve lastendruk voor gemeenten en zorgaanbieders. De insteek zit vooral in het op hogere schaal organiseren van de (hoog) specialistische vormen van jeugdhulp, maar ook wordt gekeken naar de haalbaarheid van het beperken van de reikwijdte van jeugdhulp. Tegelijk met deze maatregelen op (boven)regionaalschaalniveau blijven gemeenten autonoom en is de insteek dat zij het voorliggend veld met vrij toegankelijke basisvoorzieningen verder versterken. Om jeugdhulpregio's te ondersteunen in de eerste stappen van deze hervorming, heeft de VNG een Norm voor het opdrachtgeverschap vastgesteld, met de afspraak dat in alle regio's de gemeenteraden een Regiovisie vaststellen. Voor de gemeenten in onze regio Midden-Limburg-Oost (MLO) leggen wij een visie voor met daarin de beoogde richting van het regionale jeugdhulpstelsel.

Wij leggen u bijgaande Regiovisie Jeugd en Gezin ter vaststelling voor, met hierin de gewenste doorontwikkeling van de jeugdhulp in onze regio. Deze visie is gebaseerd op de inbreng van jeugdigen, ouders en professionals tijdens regionale bijeenkomsten. Het stelsel van de jeugdhulp gaat een nieuwe fase in.

Toelichting op inhoud van de Regiovisie, de genoemde principes en de nieuwe koers

Sinds de decentralisatie in 2015 zijn er goede ontwikkelingen geweest om jeugdhulp nabij het gezin in te zetten. Uit landelijke evaluaties blijkt dat er extra inspanningen nodig zijn om de ondersteuning van jeugdigen verder te versterken tegen een betaalbaar tarief. Door de VNG is hierop geanticipeerd door in juni 2020 een "Norm voor Opdrachtgeverschap" af te spreken, waarin is afgesproken dat in alle regio's de gemeenteraden een regiovisie vaststellen, met concrete duidelijkheid over de inhoudelijke transformatie en voorstellen voor een steviger regionale samenwerking. In de regio Midden-Limburg Oost is het gebruik van jeugdhulp ruim hoger dan het landelijk gemiddelde. Er zijn al diverse stappen gezet om de jeugdhulp meer nabij, passend en integraal te organiseren, maar het zorglandschap is nog onvoldoende integraal en daarmee te versnipperd en productgericht. Een

doorontwikkeling van het zorglandschap én een steviger 'governance' (goed bestuur van de regionale samenwerking) is nodig.

De kern van de Regiovisie is dat we de jeugdhulp méér nabij en passend willen organiseren, gericht op de situatie en behoeften van de jeugdigen, diens gezin en omgeving. Door hulp meer nabij te organiseren streven we naar minder inzet van gespecialiseerde hulp en houden we het stelsel beheersbaar. Dit vraagt om een doorontwikkeling op zowel lokaal als (boven)regionaal niveau én een goede verbinding tussen beiden. Met een steviger regionale samenwerking. We blijven leren en doorontwikkelen. Dit doen we o.a. door meer data gedreven te werken en door input op te halen bij diegenen die rechtstreeks bij de ondersteuning en hulp voor jeugdigen en gezinnen betrokken zijn, als ook ervaringsdeskundigen.

Richtinggevende principes: wat willen we?

Een aantal principes vormen de basis voor de doorontwikkeling van ons jeugdstelsel, dat bestaat uit een lokale basis, regionale, bovenregionale en landelijke functies. De gewenste beweging is dat de lokale basishulp en basisvoorzieningen in omvang en impact aanzienlijk worden versterkt en dat de gespecialiseerde hulp beperkt blijft tot wat nodig is. Tegelijk wordt deze (zeer) gespecialiseerde vorm van hulp minder vrijblijvend en meer effectief georganiseerd in de vorm van een gemeenschappelijke regeling.

De richtinggevende principes:

- De situatie van de jeugdige en diens gezin & leefwereld vormen het vertrekpunt.
- We doen wat nodig is en leveren maatwerk.
- We werken integraal volgens de principes van positieve gezondheid.
- Eigen regie over de situatie door de jeugdigen en diens gezin vormen de basis.
- Jeugdigen ervaren continuïteit in het opgroeien en een positieve overgang naar volwassenheid.
- Alle kinderen groeien zo thuis mogelijk op.
- Kosteneffectief: evenwicht tussen kosten en beschikbare budgetten.
- Een duurzaam toekomstbestendig stelsel met beperkte administratieve lasten

Instrumenten voor een nieuwe koers: hoe geven we een nieuwe koers vorm?

We beschrijven in de regiovisie drie sturingsinstrumenten.

1. In de eerste plaats is dat de gemeentelijke toegang. De gemeentelijke toegang is op dit moment belegd bij het Centrum voor Jeugd en Gezin. Alle gemeenten zijn in samenhang met de gemeentelijke toegang actief met het versterken van de basis en de laagdrempelige voorzieningen. Iedere gemeente op zijn eigen manier.
2. Het tweede instrument voor een nieuwe koers is de verwerving van de gespecialiseerde jeugdhulp. Die bestaat uit meerdere onderdelen op verschillende schaalniveaus. In de Regiovisie geven wij aan dat de bovenregionale vormen op een vernieuwende manier worden ingevuld, bijvoorbeeld als het gaat om behandeling met verblijf. Dit onderdeel wordt op de schaal van Noord- en Midden-Limburg volgens het principe zo nabij mogelijk en zo thuis mogelijk, vormgegeven. We zien het beroep op jeugdhulp met verblijf afnemen. Verreweg het grootste aandeel van de jeugdhulp betreft de ambulante jeugdhulp. Deze vorm wordt op de schaal van MLO ingekocht. Een toename van het aantal aanbieders heeft versnippering in de hand gewerkt, met een hoge administratieve lastendruk voor gemeenten en zorgaanbieders tot gevolg. Een nader uit te werken inkoopstrategie zal mede tot doel hebben om de problemen te ondervangen.

3. In samenhang met de werving is het derde instrument voor een nieuwe koers, 'de regionale governance'. Dit betreft de aansturing en organisatievorm van de regionale samenwerking. Op dit moment is de samenwerking vastgelegd in een overeenkomst. We zien als kleine regio dat er onvoldoende capaciteit is om grote vraagstukken te kunnen aanpakken. Bovendien geldt ook hier een hoge administratieve lastendruk. Het Rijk heeft in haar hervormingsagenda jeugd het voornemen om de omvang van de jeugdregio's gelijk te stellen op het niveau van minimaal 60.000 jeugdigen. Dat zou betekenen dat een schaalgrootte van Noord- en Midden-Limburg dient te worden gehanteerd. Hier bereiden we ons als volgt op voor:
 - a. Verkennende gesprekken om de samenwerking met andere regio's te versterken (Midden-Limburg-West en Noord-Limburg).
 - b. Verkennen en voorbereiden van de verwerving van de ambulante hulp 2024 samen met Midden-Limburg-West.

Over de definitieve keuze en de uitwerkingen van de genoemde sturingsinstrumenten vindt aparte besluitvorming op het benodigde niveau plaats wanneer deze gereed is.

Argumenten

1.1 & 2.1 Vaststellen van de Regiovisie zorgt voor het voldoen aan de landelijke voorgenomen verplichtingen van het Rijk en geeft uitvoering aan de in de Norm van Opdrachtgeverschap opgenomen verplichting.

Met de Regiovisie voldoet de regio Midden-Limburg-Oost aan de te nemen stappen in het kader van de landelijke beweging die wordt ingezet. Buiten het feit dat het samen met de andere drie gemeenten in Midden-Limburg-Oost (Echt-Susteren, Maasgouw en Roerdalen) vaststellen van een gemeenschappelijke koers geüpdatet diende te worden, past de Regiovisie in het landelijk kader en de opdracht vanuit de VNG om de visie op te stellen. De acht afspraken in de Norm voor Opdrachtgeverschap, waaronder het verlagen van administratieve lasten, worden in de Regiovisie beschreven.

1.2 & 2.2 De Regiovisie draagt bij aan een effectieve regionale samenwerking

Wanneer samengewerkt wordt in een regio is het belangrijk dat een gezamenlijk doel wordt nagestreefd. In de Regiovisie beogen we invulling te geven aan het gezamenlijk doel, de koers die daarvoor wordt ingezet en de principes van waaruit we werken. Deze stip op de horizon, waar de Regiovisie voor staat, draagt bij aan een effectieve regionale samenwerking.

1.3 & 2.3 Met de Regiovisie geven we een duidelijke stem aan onze partners en inwoners

Een document als de Regiovisie kan niet opgesteld worden zonder de input van partners en inwoners. De visie draagt bij aan een meer nabije en betere (jeugd)hulp voor jeugdigen en hun ouders. Hun stem, net zoals de stem van ondersteuningspartners, dient een prominente rol te spelen. Door het organiseren van participatiebijeenkomsten is hier invulling aangegeven, zodat een compleet beeld kon worden neergezet.

1.4 & 2.4 Compleet beeld van alle initiatieven en samenwerkingen in de regio en daarboven

In de Regiovisie is aandacht gegeven aan het huidige stelsel, zoals dat in de regio bekend is. Het is een overzichtelijk geheel van samenwerkingen op regionale en bovenregionale schaal, waarbij de beschikbaarheid en continuïteit van de jeugdfuncties centraal staan. Het is belangrijk om deze overzichten, zoals gedaan in de bijlage van de Regiovisie up-to-date te houden. In de Regiovisie is hier nu een goede basis voor gelegd.

Kantttekeningen en risico's

De Regiovisie als zodanig brengt geen risico's met zich mee. Het document schetst de huidige en toekomstige samenwerking, de uitdagingen waar we voor staan en de koers die we inzetten.

Uiteraard kunnen ontwikkelingen vanuit het Rijk, zoals een schaalvergroting voor jeugdhulpregio's, ervoor zorgen dat uitgangspunten en principes opnieuw dienen te worden overwogen. Echter hebben we zicht op de gelijkgestemde visies van regio's om ons heen, namelijk Midden-Limburg-West en Noord-Limburg, en zoeken we elkaar met regelmaat op om efficiëntieslagen te maken in verschillende facetten van ons werk, zoals beleid en inkoop.

Historisch overzicht

In het Beleidskader Sociaal Domein Midden-Limburg Oost 2020-2028 worden ook de grote lijnen geschetst, waarbij de Regiovisie een verdieping kan worden genoemd op het thema Jeugd.

Financiële gevolgen

Op basis van de Regiovisie zoals deze voor u ligt, zijn er geen financiële gevolgen. Wanneer er vanuit het Rijk specifieke plannen voor de hervorming kenbaar worden gemaakt, kunnen deze wel een financieel gevolg hebben, waar nodig zal hierover besluitvorming op het benodigde niveau plaatsvinden.

Communicatie en participatie

Na akkoord zal de Regiovisie op de regionale site sociaaldomeinmlo.nl worden gepubliceerd.

Uitvoering en evaluatie

Het uitvoeren en evalueren van de Regiovisie behoort tot reguliere taken, waarbij hervormingen uiteraard nader worden gemonitord.

Met vriendelijke groet,

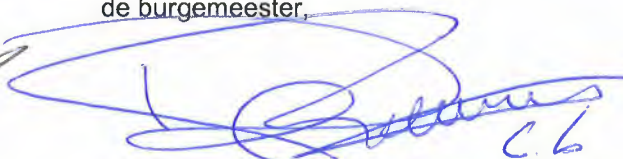
het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,

de burgemeester,

by

drs. J.W.A. Kradolfer (a.i.)

M.J.D. Donders – de Leest

Ter inzage:

Bijlage(n):

1. Bijlage 1 – Raadsbesluit
2. Bijlage 2 – Regiovisie en bijlagen bij regiovisie